

RAPORT ANUAL DE CERCETARE
Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”
2015

1. Lucrări de plan realizate

- Maria PAKUCS, *Protocoalele oraşului Bistriţa, 1517-1541*. Termen de realizare: 1 decembrie 2010-30 mai 2015.
- Radu TUDORANCEA, *Metamorfoza elitei politice din RPR (1948-1965). Key-players, grupuri de influenţă (Surse inedite)* a fost predată la 30 septembrie.
- Alexandru MAMINA, *Morfologia protestului cultural: romantism, avangardă, folk-rock* (1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2015).
- Mioara ANTON, *Puterea confiscată. Scrisori către „Marele conducător”, II, (1965-1989)* Termen de realizare (1 iunie 2013 - 30 iunie 2015).
- Raul DENIZE, *Reconfigurarea politicii RFG faţă de Blocul Estic (1966-1973). Studiu de caz: reluarea relaţiilor diplomatice cu România* 1 ianuarie 2014- 31 decembrie 2015
- Simion GHEORGHIU, *Reformă şi „contrareformă” în blocul comunist în anii '80. Studiu de caz: România şi URSS* Termen de realizare 1 iunie 2013 - 30 decembrie 2015.
- Cosmin POPA, *Uzina de propagandă-Academia de Ştiinţe Social-Politice (1970-1989)* 1 iunie 2013-30 iunie 2015.
- Cristian VASILE, *Literatură şi ideologie în România anilor 1970: între marxism-leninism, protocronism şi autonomia esteticului* 1 ianuarie 2013-30 iunie 2015.

2. Lucrări de plan aflate în lucru:

- *Documenta Romaniae Historica*. Seria B, *Ţara Românească*, vol. XXVIII (1641-1642), volum întocmit de Oana Rizescu, Ovidiu Olar, Ruxandra Lambriu, Lidia Cotovanu. (Termen de realizare: 1 ianuarie 2012 - 31 mai 2015). În urma întocmirii referatului de specialitate, lucrarea a primit o amânare din partea consiliului ştiinţific până la 31 ianuarie 2016 pentru revizuire.
- *Călători străini despre ţările române în secolul al XIX-lea (1867-1877)*, vol. VIII, 1867-1877, colectiv Daniela Buşă, Venera Achim, Bogdan Popa, Nicoleta Roman, Raluca Tomi (1 iulie 2012- 31 decembrie 2015): lucrarea a primit o prelungire de 3 luni din partea Consiliului ştiinţific motivată prin identificarea unui suplimentar de surse şi, implicit, de mărirea volumului de muncă
- Viorel ACHIM, *Germania şi politica de populaţie în România, 1940-1944* a primit o prelungire de două luni (noul termen este 28 februarie 2016) din partea Consiliului ştiinţific al Institutului datorit identificării unor noi surse.

3. Lucrări de plan care încep sau se continuă în 2016:

Programul I

- *Documenta Romaniae Historica*, seria B, *Ţara Românească*, vol. XXIX (1643-1644), colectiv Violeta Barbu (coord.), Gheorghe Lazăr (coord), Constanţa Ghiţulescu, Florina-Manuela Constantin, Oana Popescu. (1 octombrie 2012- 31 martie 2016).
- *Documenta Romaniae Historica*, vol. XLI (1656), volum întocmit de Violeta Barbu & Gheorghe Lazăr (coordonatori), Oana Rizescu, Elena Bedreag, Ovidiu-Victor Olar. Termen de execuţie: 1 iunie 2015 – 30 iunie 2018.
- *Documenta Romaniae Historica*. Seria B, *Ţara Românească*, vol. XXVI, (1637-1638), volum întocmit de Violeta Barbu, Gheorghe Lazăr, Constanţa Ghiţulescu, Oana Popescu,

Florina Constantin, Marcel-Dumitru Ciucă (colaborare). Termen de execuție: 1 aprilie 2016-30 martie 2019.

- Maria PAKUCS, *Registrele vamale ale Sibiului, 1600-1623*. Termen de execuție: 1 iunie 2015-30 mai 2017.

Programul II

- *Călători străini despre Țările Române până la 1800. Supliment III*; colectiv Ștefan Andreescu, Ileana Căzan, Marian Coman, Alexandru Ciocîltan, Nagy Pienaru, Virgil Ciocîltan, Ovidiu Cristea. Termen de realizare: 1 ianuarie 2015 - 31 decembrie 2017.

- Anca POPESCU, *Sate (kariye) și târguri (kasaba) din din Dobrogea otomană, II: kazalele Varna și Silistra, sec. XVI-XVII (aria Dobrogei de sud). Repertoriu istorico-geografic*. Termen de realizare: 1 ianuarie 2015 - 1 iunie 2016.

Programul III

- *Călători străini despre țările române în secolul al XIX-lea (1867-1877)*, vol. *Addenda*, colectiv Daniela Bușă, Venera Achim, Bogdan Popa, Nicoleta Roman, Raluca Tomi (1 aprilie 2016-30 decembrie 2018).

- Alexandru MAMINA, *Teoria și practica războiului revoluționar (de la ridicarea în masă la guerrillă)* (1 ianuarie 2016-31 decembrie 2017).

Programul IV

- Viorel ACHIM, *Institutul Central de Statistică și rolul său în etnopolitica românească, 1940-1944*, Termen de realizare 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2016.

- Mioara ANTON, *Cotidianul comunist. Deceniile „mărețelor împliniri“ (1970-1980)*, Termen de realizare 1 iulie 2015 - 31 decembrie 2017.

- Raul DENIZE, *Egon Bahr, Neue Ostpolitik și locul Germaniei într-o nouă ordine europeană* (1 ianuarie 2016-31 decembrie 2017).

- Simion GHEORGHIU, *Destrămarea glaciului strategic de la frontiera vestică a Uniunii Sovietice* (1 ianuarie 2016-30 iunie 2017)

- Cosmin POPA, *Comunismul absolutist. Cultul personalității în România lui Ceaușescu*. Termen de realizare 1 iulie 2015 - 31 decembrie 2017.

- Mihaela STROE, *Aplicarea modelului marxist în istoriografie. Comparație între cazul românesc și cel est-german (1949-1956)* Termen de realizare 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2016.

- Radu TUDORANCEA, *Emigrația politică elenă în România comunistă (1948-1989). Context, evoluții, nuclee urbane*. Termen de realizare 1 iulie 2015 – 30 iunie 2017.

- Cristian VASILE, *Cercetarea științifică umanistă în România comunistă, 1948–1965: Institutele de cercetare ale Academiei între standarde profesionale și imperative ideologice* Termen de realizare 1 iulie 2015 - 31 decembrie 2017.

4. Tipărituri: cărți, studii, articole științifice:

a) Cărți:

a1. În străinătate:

a2. În Editura Academiei: **2**

- Violeta BARBU (co-autor), *Grădina rozelor. Femei din Moldova, Țara Românească și Transilvania (sec. XVII-XIX)*, București, Editura Academiei, 2015, 459 p. +38 il.

- *Călători străini despre țările române în secolul al XIX-lea*, vol. IX (1867-1871), elaborat de Daniela Bușă, Venera Achim, Adrian-Silvan Ionescu, Bogdan Popa, Nicoleta Roman, Raluca Tomi, Marian Stroia, București, Editura Academiei Române, 2015.

a3. În țară: 16

- Viorel ACHIM, *Munca forțată în Transnistria, 1941-1944. „Organizarea muncii” evreilor și romilor*. București: Editura Institutului Național pentru Studierea Holocaustului din România “Elie Wiesel”, 2015, 72 p. (Caietele INSHR).

- Ștefan ANDREESCU, *Vlad Țepeș (Dracula). Între legendă și adevăr istoric*, ediția a III-a, Ed. Enciclopedică, București, 2015, 416 p.

- Ileana CĂZAN, Bogdan MATEESCU, *Timp societate și identitate culturală. “Miniaturi istorice”*, Cluj Napoca, 2015.

- *Cuvintele puterii. Literatură, intelectuali și ideologie în România comunistă*, coord. Mioara Anton, Bogdan Crețu, Daniel Șandru, Iași, Institutul European, 2015, 324p.

- Raul DENIZE, *Fundamentele ideologice ale expansiunii germane: de la Weltpolitik la Lebensraum*, Cluj-Napoca, 2015.

- Simion GHEORGHIU, *Independență versus reformă: România în contextul relațiilor sovieto-americe în perioada „perestroika” (1985-1989)*, Brăila, Editura Istros, 2015.

- Gheorghe LAZĂR, *Documente privitoare la negustorii din Țara Românească*, vol. 2 (1689-1714), Edit. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2014, 465 p.

- Alexandru MAMINA, *Cunoaștere și creație: orientări caracteristice în cultura modernă*, Cetatea de Scaun, 2015.

- Bogdan MATEESCU, *Recensământul și administrația publică în Țara Românească. Studiu de caz și documente de arhivă despre recensământul Țării Românești inițiat în 1837*, Cluj Napoca, 2015. ISBN 978-606-8694-18-4

- Maria PAKUCS, *„Zu urkundt in das stadbuch lassen einschreiben”. Die älteste Protokolle von Hermannstadt und der sächsischen Nationsuniversität (1522-1565)*, Sibiu-Bonn, Schiller Verlag, 365 p., ISBN 9783944529745

- Bogdan POPA, *Comerțul cu carte în România: proiect național și proiect economic (a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea)*, Cluj-Napoca, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, 2015.

- Oana-Mădălina POPESCU, *Religiunea este temelia statului. Aspecte din activitatea didactică a lui Iosif Naniescu*, Iași, Ed. Doxologia, 2015.

- Nicoleta ROMAN (editor), *Copilăria Românească între familie și societate (secolele XVII-XX)*, București, Nemira, 2015, 416 p.

- Mihaela STROE, *Bietul om sub vremuri: Petre P. Panaitescu – un destin*, Cluj-Napoca, 2015.

- Radu TUDORANCEA, *Frontul de acasă. Propagandă, atitudini și curente de opinie în România Primului Război Mondial*, Editura Eikon, București, 2015. ISBN 978-606-711-291-7.

- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Patimă și desfătare. Despre lucrurile mărunte ale vieții cotidiene în societatea românească (1750-1860)*, București, Humanitas, 2015, 488 p.

b) Studii și articole:

b1. În țară: 68

- Venera ACHIM, *Ocupația germană din 1916–1918 în jurnalele doamnelor române – predat la „Studii și materiale de istorie modernă”*.

- Viorel ACHIM, *The Forced Labour of the Gypsies in Transnistria: The Regulation of December 1942 and the Reality on the Ground*. In: "Historical Yearbook", XI (2014) (sub tipar).
- Viorel ACHIM, *Între integrare și discriminare: romii ca paradigmă* In: "Trivium. Revista gândirii simbolice", an. VII (2014), nr. 4 (25).
- Ștefan ANDREESCU, *Vlad vodă Vintilă al Țării Românești și Mănăstirea Humor (1534)*, în „Analele Putnei”, X, 2014, p. 55-61. (a apărut în 2015)
- Ștefan ANDREESCU, *Addenda et corrigenda: 1. Paraclisul Sf. Împărați Constantin și Elena; 2. Expediția lui Mahmud pașa Grecul în Țara Românească; 3. Giovanni Antonio Spinola la Iași; 4. Ziua de lucru a unui zugrav medieval*, în „Studii și Materiale de Istorie Medie”, XXXII, 2014, p. 417-423 (apărut în 2015).
- Mioara ANTON, *Constrângeri și privilegii. Metamorfozele lumii literare în scrisorile către putere*, în *Cuvintele puterii. Literatură, intelectuali și ideologie în România comunistă*, coord. Mioara Anton, Bogdan Crețu, Daniel Șandru, Iași, Institutul European, 2015, p. 29-54.
- Mioara ANTON, „*Munca cu scrisorile*“. *Ficțiuni propagandistice și realități cotidiene, 1965-1980*, în „Arhivele Totalitarismului”, nr. 3-4/2015, p. 125-138.
- Mioara ANTON, *Norme și reguli pentru societatea omului nou. Parazitismul social*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, vol. XIV/2015.
- Violeta BARBU, *Eroi dell'Antiquita nella costruzione dell'immagine del potere in Transilvania e Paesi Romeni dell'eta del'umanesimo*, in *Atti del Convegno Ideologia del potere-potere dell'ideologia: forme di espressione letteraria, storiografica e artistica nell'Antichita e nel Medioevo*, a cura di Nelu Zugravu (= „Classica et Christiana”, 10, 2015, p. 33-50).
- Violeta BARBU, *Cuvântul și sabia. Patriarhul Alexandriei, Gherasim Palladas (1688-1710), un reprezentant al școlii veneto-cretane în țările române (II)*, în „Studii și Materiale de Istorie Medie”, 32, 2014. (apărut ian. 2015).
- Elena BEDREAG, *Descendența și averea marelui vornic Iordache Ruset*, în Dan Dumitru Iacob, *Avere, prestigiu și cultură materială în surse patrimoniale. Inventare de averi din secolele XVI-XIX*, Ed. Univ. „Al. I. Cuza”, Iași, 2015.
- Elena BEDREAG, *Despre copii, reglementări juridice și mărturii documentare în Moldova veacurilor al XVII-lea și al XVIII-lea în Copilăria românească între familie și societate (secolele XVII-XX)*, coord. N. Roman, Nemira, București, 2015.
- Daniela BUȘĂ, *Les relations de la Roumanie avec l'Empire Ottoman dans les premières années après l'Independance*, în *Contemporary Research in Turkology and Eurasian Studies*, Presa Universitară Clujeană, Cluj – Napoca, 2015.
- Daniela BUȘĂ, *Percepția străinilor privind modernizarea regimului politic în Principatele Române, 1830–1850* în vol. *Modernizare socială și instituțională în Principatele Române, 1831-1859* (coord. Venera Achim și Viorel Achim), București, Editura Academiei Române, 2015 (în curs de apariție).
- Ileana CĂZAN, *Les croisades et les nouveaux horizons européens aux XIIe-XIIIe siècles* în Ioan Bolovan, Ovidiu Ghitta (eds.), *Istoria ca datorie. Omagiu academicianului Ioan-Aurel Pop la împlinirea vârstei de 60 de ani*, Cluj-Napoca, 2015.
- Ileana CĂZAN, *Navigația austriacă la Dunărea de Jos în secolul al XVIII-lea: caice, armament aprovizionare*, *Contemporary Research in Turkology and Eurasian Studies. A Festschrift in Honor of Professor TASIN GEMIL on the Occasion of his 70th Birthday*, ed. St. Lascu, Melek Fetisleam, Presa Universitară Clujeană, 2013, p. 403-418 (apărut în 2015).
- Alexandru CIOCÎLTAN, *Comunitățile catolice din Câmpulung și București (1688-1763)*, în vol. colectiv *Timp societate și identitate culturală. „Miniaturi istorice”*, Cluj Napoca, 2015 îngrijit de Ileana Căzan și Bogdan Mateescu, Cluj-Napoca, 2015

- Alexandru CIOCÎLTAN, *Portretul unei caravane comerciale în Europa Răsăriteană în secolul al XVI-lea. Mărturia lui Martin Gruneweg*, în „Revista Istorică”, t. XXV, 2014, nr. 1-2, p. 81-89.
- Virgil CIOCÎLTAN, *Veit Marchtaler: Realități comerciale în Țara Românească și în Ardeal în a doua jumătate a secolului XVI*, în vol. *Istoria ca datorie. Omagiu academicianului Ioan Aurel Pop la împlinirea vârstei de 60 de ani*, Coordonatori Ioan Bolovan și Ovidiu Ghita, Cluj-Napoca, 2015, p. 491-504.
- Ovidiu CRISTEA, *Război și supremație maritimă în epoca cruciadelor: două exemple de la asediul orașului Tyr (1123-1124, 1187)*, în *Marea loc al memoriei și desfășurărilor geostrategice*, eds. Florin Anghel, Gabriel Stelian Manea, Metin Omer, Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2014.
- Ovidiu CRISTEA, *Zvonuri, știri și istorie: câteva exemple*, „Analele Universității Alexandru Ioan Cuza – seria istorie”, 60, 2015, pp. 119-135.
- Ovidiu CRISTEA, *The Basileus and the prince: the reconciliation between Manuel Comnenus and Reginald of Chatillon*, „Classica et Christiana”, 10, 2015, pp. 113-127.
- Ovidiu CRISTEA, *Curieri și știri în veacul al XVI-lea: câteva exemple*, în Ioan Bolovan, Ovidiu Ghita (eds.), *Istoria ca datorie. Omagiu academicianului Ioan-Aurel Pop la împlinirea vârstei de 60 de ani*, Cluj-Napoca, 2015, p. 481-490.
- Ovidiu CRISTEA, *Războiul cel Lung și frontul de la Dunăre: un raport al lui Sigismondo della Torre (31 ianuarie 1596)*, „Studii și Materiale de Istorie Medie”, 32, 2014, p. 173-188. (apărut ian. 2015).
- Ovidiu CRISTEA, *Știri, politică și război în Moldova lui Ștefan cel Mare*, „Analele Putnei”, X, 2014, 1, p. 99-125. (apărut 2015)
- Ovidiu CRISTEA, *Glusul lăncilor: pe marginea unui gest de putere al lui Bogdan al III-lea*, „Analele Putnei”, X, 2014, 1, pp. 203-214. (apărut 2015).
- Ovidiu CRISTEA, *Knocking at the Enemy's Gates: a gesture of Power of Bogdan III of Moldavia (1509)*, în vol. colectiv *Orient et Occident: construction des identités en Europe médiévale*, ed. Luminița Diaconu, Ed. Universității, București, 2015, p. 153-172.
- Raul DENIZE, *Dimensiunea economică a relațiilor RFG-URSS în preajma semnării Tratatului de la Moscova (1970)*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, Vol. 14, Serie Nouă, 2015.
- Simion GHEORGHIU, *Politica de reforme în URSS: Lavrenti P. Beria, Nikita S. Hrușcirov, Iuri V. Andropov*, în „Studii și materiale de istorie contemporană”, vol. XIV, 2015.
- Gheorghe LAZĂR, *Logofeții cancelariei domnești din Țara Românească (sec. al XVII-lea). Considerații preliminare pentru o cercetare prosopografică / Les logothètes de la chancellerie princière de la Valachie (XVIIe siècle). Considérations préliminaires pour une recherche prosopographique*, în Istros, XX, 2014, p. 585-619.
- Gheorghe LAZĂR, *Documente din secolele XVII-XVIII privitoare la istoria mănăstirii Golia și a satului Cajba (ținutul Iași)*, în Anuarul Institutului de Istorie „A.D. Xenopol”, t. LI, 2014, p. 369-391 [în colaborare cu Petronel Zahariuc]
- Gheorghe LAZĂR, *Mănăstirea Strâmba și ctitorii ei. Noi contribuții documentare*, în *Analele științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași* (serie nouă), *Istorie*, tom LX, 2014, p. 205-229.
- Gheorghe LAZĂR, *Averea unei descendențe brâncovenești: Maria Argetoianu*, în Dan Dumitru Iacob (editor), *Avere, prestigiu și cultură materială în surse patrimoniale. Inventare de averi din secolele XVI-XIX*, Edit. Universității „Alexandru I. Cuza”, Iași, 2015, p. 475-522.
- Gheorghe LAZĂR, *Zarafi și negustori din Țara Românească (secolul al XVII-lea – sfârșitul secolului al XVIII-lea)*, în Lucian-Valeriu Lefter, Mihai-Bogdan Atanasiu (editori), *In honorem Mircea Ciubotaru*, Edit. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2015, p. 233-243.

- Alexandru MAMINA, *Dictatura proletariatului – un concept paradoxal*, în „Polis. Revistă de Științe Politice”, vol. II, nr. 3 (5), septembrie 2014.
- Alexandru MAMINA, *Piață și statalitate. O comparație între conservatorismul american și cel rus*, în „Polis. Revistă de Științe Politice”, vol. II, nr. 4 (6), septembrie-noiembrie 2014.
- Maria PAKUCS, „*Credincioșii noștri supuși de națiune greacă*”. *Principii Transilvaniei și negustorii greci*, Revista Istorică, nr. 1-2, 2014, p. 91-100 (10 pag.) (apărut iulie 2015)
- Nagy PIENARU, *Sigismund de Luxemburg and the Islamic Orient (15th Century)*, în vol. *Contemporary Research in Turkology and Eurasian Studies. A Festschrift in Honor of Professor TASIN GEMIL on the Occasion of his 70th Birthday*, ed. St. Lascu, Melek Fetisleam, Presa Universitară Clujeană, 2013, p. 403-418 (apărut în 2015).
- Nagy PIENARU, *La Porte ottomane et la Mer Noire. Un projet pontique du Shah Abbas*, în „Studia et Documenta Turcologica”, 2014, nr. 2, p. 183-194 (apărut în 2015).
- Bogdan POPA, *Considerații asupra unui contract de editare între Constantin Hamangiu și Leon Alcalay*, în „Studii și Materiale de Istorie Modernă”, XXVIII, 2015, p. 31-36.
- Bogdan POPA, *Straja Țării în Enciclopedia României*, în „Transilvania”, Sibiu, 10-11/2014, p. 83-88.
- Bogdan POPA, *Diplomație, viață mondenă și sport în București la începutul secolului al XX-lea*, în Claudiu-Lucian Topor, Alexandru Istrate, Daniel Cain (coord.), *Diplomație, societate și mondenități. Sfârșit de Belle Epoque în lumea românească*, Iași, Ediutra Universității Alexandru Ioan Cuza, 2015, p. 91-100.
- Cosmin POPA, *Premisele înființării Academiei de Științe Sociale*, în „Istoria ca datorie, Omagiu academicianului Ioan-Aurel Pop la împlinirea vârstei de 60 de ani”, coord. Ioan Bolovan, Ovidiu Ghitta, Academia Română, Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2015, p.267-278.
- Cosmin POPA, *Către dictatura absurdului, Politica ideologică în anii de început a regimului Ceaușescu*, în „Cuvintele puterii, Literatură, intelectuali și ideologie în România comunistă”, coord. Mioara Anton, Bogdan Crețu, Daniel Șandru, Institutul European, Iași, 2015, p. 81-104.
- Cosmin POPA, *Strategii instituționale și formarea intelectualității umaniste ceaușiste (cazul istoricilor)*, în „Istorie și istorici la Universitatea din București, Dimensiuni instituționale, proiecte intelectuale sec. XIX-XX-lea”, coordonator Bogdan Murgescu, Remus Nică, Editura Universității București, 2015.
- Cosmin POPA, *ASSP sau „salinism 2.0”*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, nr. 14/2015.
- Anca POPESCU, *Les derbendci au Bas-Danube (XVIe siècle)*, în „Studia et Documenta Turcologica”, II, 2014, p. 195-214.
- Anca POPESCU, *Noi descoperiri de epocă otomană pe Valea Casimcei: Cheia-Pazvant*, în *ArheoVest*, Nr. III : *Interdisciplinarity in Archaeology and History*, third edition: *In Memoriam Florin Medeleț (1943-2005)*, JATEPress Kiadó, Timișoara-Szeged, 2015, p. 1-21 (în colab. cu *Valentina Mihaela Voinea, Bartłomiej Szmoniewski, Aurel Mototolea, Mihai Florea*).
- Oana Mădălina POPESCU, *Noi date despre moșiile de la Dunăre ale Mănăstirii Radu-Vodă*, în „Studii Teologice”, 2015.
- Oana Mădălina POPESCU, *Aspecte din activitatea clerului râmnicean în secolul al XVIII-lea: Pastorală episcopului Climent din 1743*, în „Revista istorică”, 2014, nr. 3-4, p. 349-384.
- Oana RIZESCU, *Jurământ și blestem în procedura judiciară din Țara Românească până la mijlocul secolului al XVII-lea. II. Cuvintele blestemului*, în „Revista istorică”, nr. 1-2, 2015.
- Nicoleta ROMAN, *Être nourrice à Bucarest au debut du XIXème siècle: pistes de travail* în „Romanian Journal of Modern History”, 1-2/2014, p. 19-39 (apărut în ianuarie 2015).

- Nicoleta ROMAN, *Școlile sătești din Țara Românească: începuturi, obstacole și realizări (1831-1848)* în Cătălina Mihalache, Leonidas Rados (eds.), *Educația publică și condiționările sale (secolele XIX-XX)*, Iași, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza", 2015, p. 49-87.
- Nicoleta ROMAN, *Pentru o istorie a copilăriei românești* în Nicoleta Roman (ed.), *Copilăria Românească între familie și societate (secolele XVII-XIX)*, București, Nemira, 2015, p. 9-28.
- Nicoleta ROMAN, *Pentru sănătatea celor mici: vaccinarea, un proces medical din Țara Românească (1831-1856). Deziderate, obstacole, practici* în Nicoleta Roman (ed.), *Copilăria Românească între familie și societate (secolele XVII-XIX)*, București, Nemira, 2015, p. 245-287.
- Mihaela STROE, *Între compromis și rezistență: recuperarea istoricilor legionari P.P.Panaitescu și Vladimir Dumitrescu de regimul comunist* în curs de publicare în „Studii și Cercetări de Istorie Contemporană”, vol XIV, Serie Nouă, 2015.
- Raluca TOMI, *Între istorie și ideologie. Primul Război Mondial în dezbaterea Secției de istorie modernă și contemporană a Institutului de istorie și filozofie al RPR (1951 – 1953)* în Ioan Bolovan, Gheorghe Cojocau, Oana Mihaela Tamaș (coord.), *Primul Război Mondial-perspectivă istorică și istoriografică*, Academia Română-Centrul de Studii Transilvane, Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca, 2015, p. 151–161.
- Raluca TOMI, *Iluminismul francez și problema sclaviei–Jean Jacques Rousseau*, în „Revista istorică”, tom XXV, 2014, nr. 1–2, p. 5–15. (număr apărut în 2015)
- Raluca TOMI, *Militari francezi–călători în spațiul românesc în timpul Primului Război Mondial*, în „Studii și materiale de istorie modernă”, vol. XXVIII, 2015, p. 37–52.
- Raluca TOMI, *Mișcarea abolitionistă și opinia publică din Principatele Române: mijloace de influențare*, în Venera Achim, Viorel Achim (coord.) *Modernizare socială și instituțională în Principatele Române, 1831–1859*, București, 2015 (în curs de publicare, predat la Editura Academiei).
- Radu TUDORANCEA, *Fațetele rezistenței: Societăți de binefacere, spitale și campanii de strângere de fonduri în România Primului Război Mondial*, în „Studii și Materiale de Istorie Contemporană”, Volumul XIV, 2015.
- Radu TUDORANCEA, *Un episod cvasi-necunoscut. Atacul asupra Legației SUA de la București din 19 aprilie 1961 (Surse americane)*, în „Revista Istorică”, 2015.
- Cristian VASILE, *Viața teatrală în primul deceniu al regimului Ceaușescu: de la montarea lui E. Ionescu la interzicerea Revizorului (1965-1972)*, în „Revista istorică”, XXIV, 2013, nr. 1-2, p. 137-157.
- Cristian VASILE, *Sistemul educațional în timpul regimului Ceaușescu: între reformare și tentativa de reideologizare (1965-1978)*, în „Revista istorică”, XXIV, 2013, nr. 5-6, pp. 533-549.
- Cristian VASILE, *Protocronism, dacomanie și literatură cu tematică geto-dacică în România anilor 1970*, în Studii și Materiale de Istorie Contemporană“, s.n., XIV, 2015.
- Cristian VASILE, *Un traseu complicat: între înalta birocrăție culturală și lumea literară. Două studii de caz – Ion Ianoși și Paul Cornea*, în Mioara Anton, Bogdan Crețu, Daniel Șandru, editori, *Cuvintele puterii. Literatură, intelectuali și ideologie în România comunistă*, Iași, Editura Institutul European, 2015, p. 55-80.
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *„Să-și ia copiii să și-i crească”: despre copiii și lumea copilăriei (1700-1850)* în Nicoleta Roman (ed.), *Copilăria Românească între familie și societate (secolele XVII-XX)*, București, Nemira, 2015, p. 189-206
- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *„Condica de toate pricinile și trebuințele casii mele” de pitarul Dumitru Piersiceanu de la Fundata (1804-1839)* în Dan-Dumitru Iacob, *Avere, prestigiu și cultură materială în surse patrimoniale. Inventare de averi din secolele XVI-XIX*, Iași, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza", 2015, p. 523-552

b2. În străinătate: 8

- Violeta BARBU, *La comtesse Maria Mamucca della Torre et sa famille aux carrefours des Empires*, in „Etudes Balkaniques”, 2015, LI, nr. 2, p. 57-89.
- Violeta BARBU, *Le parrainage princier de mariage dans les Pays Roumains aux XVIIe-XVIIIe siècles. La codification et l'usage social d'un rite politique* în vol. Guido Alfani, Vincent Gourdon, Isabelle Robin, (dir.), *Le parrainage en Europe et en Amérique Pratiques de longue durée (XVIe-XXIe siècle)*, (Series: Histoire des mondes modernes - Volume 1) Bruxelles, Bern, Berlin, Frankfurt am Main, New York, Oxford, Wien, Brill, 2015, pp. 201-224.
- Ovidiu CRISTEA, Wallachian Diplomatic Correspondence, în vol. David Thomas, John Chesworth (eds.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History. Vol. 7. Central and Eastern Europe, Asia, Africa and South America (1500-1600)*, Leiden, Brill, 2015p. 531-534.
- Ovidiu CRISTEA, Radu G. PĂUN, « Moldavian Diplomatic Correspondence ». în vol. David Thomas, John Chesworth (eds.), *Christian-Muslim Relations. A Bibliographical History. Vol. 7. Central and Eastern Europe, Asia, Africa and South America (1500-1600)*, Leiden, Brill, 2015, p. 215-224.
- Gheorghe LAZĂR, *Les marchands de luxe, le luxe des marchands en Europe Orientale. Le cas de la Valachie (XVIIe-XVIIIe siècles)*, în Natacha Coquery et Alain Bonnet (sous la dir. de), *Le commerce du luxe. Production, exposition et circulation des objets précieux du Moyen Age à nos jours*, Marc & Martin, Lyon, 2015, p. 249-257.
- Ovidiu OLAR, « Je suis le bon pasteur... ». *Notes sur la pensée politique de Kyrillos Loukaris*, în Viviana Nosilia / Marco Prandoni (ed.), *Trame controluce. Il patriarca „protestante” Cirillo Loukaris*, Florența : Firenze University Press 2015, p. 3-30.
- Cristian VASILE, *A Roman Orthodox Egyház és a kommunista rezsim. Új történelmi források nyomában*, [*Biserica Ortodoxă Română și regimul comunist. În căutarea unor noi surse istorice*] în volumul *Állam és egyház kapcsolata kelet-közép-Európában 1945 és 1989 között. Intézmények és módszerek*, [Relația Stat–Biserică în Europa Centrală și de Est în perioada 1945–1989. Instituții și metode de control], Budapest, METEM, 2014 [apărut în 2015], p. 79–93.
- Cristian VASILE, *Scholarship and Public Memory: The Presidential Commission for the Analysis of the Communist Dictatorship in Romania (PCACDR)*, în Vladimir Tismaneanu, Bogdan C. Iacob, editors, ***Remembrance, History, and Justice. Coming to Terms with Traumatic Pasts in Democratic Societies***, Budapest, Central European University Press, 2015, p. 329–345.

5. Organizări și participări la reuniuni științifice interne:

A. Manifestări științifice organizate de Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”:

- Conferința Națională a Comunismului Românesc, ed. a V-a, București, 26-27 martie 2015 organizată în parteneriat cu CNSAS și Fundația „Konrad Adenauer.”
- conferința *Discurs politic-repere culturale în construcția identitar-istorică* (6 iulie 2015), organizată în cadrul proiectului POSDRU/159/1.5/S/137832 "MINERVA – Cooperare pentru carieră de elită în cercetarea doctorală și postdoctorală"

- Sesiunea anuală a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga” având ca temă *Ambiguitatea în istorie* (7-8 decembrie)
- Ovidiu Cristea a fost co-organizator al colocviului *At the edges of Europe: Britain, Romania and European identities* desfășurat la University College of London în zilele de 10-11 iulie 2015; am moderat masa rotundă care a marcat închiderea colocviului.

B. Participări ale cercetătorilor institutului la manifestări științifice interne: 65

- Venera ACHIM, *Ambiguitate în interpretarea surselor. Cazul unui personaj de rangul al doilea al elitei românești de la mijlocul secolului al XIX-lea – Nicolae Ionescu* comunicare la Conferința anuală a Institutului de Istorie “Nicolae Iorga”, 7-8 decembrie 2015.
- Viorel ACHIM, *Reforma agrară a lui Cuza și emancipării* – comunicare la Simpozionul “Omagiu Făuritorilor Unirii”, ediția a IV-a, organizat de Asociația “Al. I. Cuza” Iași și Muzeul Unirii Iași, Iași, 23 ianuarie 2015.
- Viorel ACHIM, *Romii la reforma agrară din 1945* – comunicare la A Cincea Conferință Națională “Comunismul Românesc”, organizată de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității și Institutul de Istorie “Nicolae Iorga”, București, 26-27 martie 2015.
- Viorel ACHIM, *Specificul persecuției la adresa cultelor evanghelice în Basarabia și Bucovina, 1941-1944* – comunicare la Conferința științifică “Bisericile evanghelice din România în secolul XX: aspecte istorice și identitare”, organizată de Institutul Teologic Baptist din București și Centrul Cercetare a Credinței și Culturii din cadrul Universității din București, București, 31 martie 2015.
- Viorel ACHIM, *Reacțiile germane la deportarea țiganilor în Transnistria* – comunicare la Institutul de Istorie “Nicolae Iorga”, București, 5 mai 2015.
- Viorel ACHIM, *Persecuțiile religioase în România în anii 1940-1944. Cazul cultelor evanghelice* – prelegere la Școala de vară “Holocaustul din România între istorie și receptare”, organizat de Institutul Național pentru Studierea Holocaustului din România “Elie Wiesel” în colaborare cu The Olga Lengyel & The Memorial Library New York și Asociația Precept Ministries Romania, Lugoj/Surduc, 20-24 iulie 2015.
- Ștefan ANDREESCU, *Din nou despre localizarea Mitropoliei Bălgradului*, comunicare prezentată în ziua de 20 martie 2015, în cadrul Programului „Europa Centrală, țările române și Marea Neagră”, la Institutul de Istorie „N. Iorga”.
- Ștefan ANDREESCU, *Despre clădirea rezidențială din incinta Mănăstirii Probota*, comunicare rostită în 4 septembrie 2015, în cadrul celui de-al XVII-lea „Colocviu al Putnei”.
- Mioara ANTON, *Parazitismul social. Norme și reguli pentru societatea omului nou*, comunicare susținută în cadrul Conferinței naționale „comunismul românesc”, organizată de CNSAS în colaborare cu Institutul de Istorie „N. Iorga”, 27 martie 2015.
- Mioara ANTON, *România și Dictatul de la Viena. Strategii, propagandă și diplomatie secretă*, comunicare susținută în cadrul seminarului „75 de ani de la Dictatul de la Viena” organizat de Ambasada Slovaciei la București, 3-4 septembrie 2015
- Mioara ANTON, *Bunăstarea socialistă: programul alimentației științifice a populației*, comunicare susținută în cadrul Programului IV „România și Europa în secolul XX”, Institutul de Istorie „N. Iorga”, 27 octombrie 2015.
- Mioara ANTON, *Comunismul în post-comunism. Nostalgii și nostalgici*, comunicare susținută la Muzeul Unirii din Iași, 18 noiembrie 2015.
- Mioara ANTON, *In a time of war. The Romanian diplomacy and the Polish drama*, comunicare susținută în cadrul seminarului *Poland in the Second World War*, organizată de Institutul Cultural Polonez și Facultatea de Istorie, Universitatea București, 23 noiembrie 2015.

- Mioara ANTON, *Societatea duplicitară: adeziune și rezistență cotidiană în România ceaușistă*, comunicare susținută în cadrul sesiunii anuale a Institutului „N. Iorga“, „Despre ambiguitate în istorie: neînțelegeri, duplicitate, echivoc“, 7-8 decembrie 2015.
- Violeta BARBU, *„Zapisele supușilor, tocmelile boierilor, ponturile împăraților”*. *Jurământul politic în țările române*, la Colocviul *Puterea cuvintelor, cuvintele puterii*, 28 octombrie 2015 Iași, organizat de Centrul de Studii Clasice și Creștine al Univ. Alex. Ioan Cuza și Institutul de Genealogie și Heraldică Sever Zotta.
- Elena BEDREAG, *Patrimony and memory in testamentary discourse (Moldavia, 18th-19th centuries)*, lucrare susținută în cadrul Conferinței Internaționale *Memoria et Cultura*. The sixth international conference on Baltic and Nordic studies in Romania”, Universitatea Ovidius din Constanța, 22-23 mai 2015.
- Daniela BUȘĂ, *Lideri politici români: retorică și demers politic la începutul primului război mondial* – comunicare la „Colocviul național de istorie”, ediția a XVII-a, Muzeul Național Cotroceni și Administrația Prezidențială – 27 – 29 mai 2015.
- Daniela BUȘĂ, *Viața cotidiană în București în anii neutralității* – simpozion org. de Institutul de istoria artei 26, Academia Română – 26 – 27 octombrie București – Academia Româna.
- Ileana CĂZAN, *The last frontier. The Habsburgs and the Black Sea: utopia or strategic necessity (16th -18th centuries)?* – conferința internațională organizată de Asociația de studii baltice – Constanța 21-23 mai 2015.
- Ileana CĂZAN, *Nicolae Iorga editor al călătorilor străini* – sesiunea anuală organizată de Biblioteca județeană Ploiesti – 18 martie 2015.
- Ileana CĂZAN, *Ehregeschenk sau tribut. Neînțelegere sau denaturare, în raporturile diplomatice habsburgo-otomane în secolele XVI-XVII*, sesiunea anuală a Institutului de istorie Nicolae Iorga, 7-8 decembrie 2015.
- Alexandru CIOCÎLTAN, *Constantin Brâncoveanu și catolicismul: contradicțiile unei politici confesionale* în cadrul sesiunii științifice anuale a Institutului de istorie „N. Iorga”, București, 8.12.2015.
- Virgil CIOCÎLTAN, *Problema Strâmtorilor în politica sultanilor (1354-1453)*, conferință la Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați, aprilie 2015.
- Virgil CIOCÎLTAN, *Moldova în constelația conflictelor europene (1387-1437)*, (Institutul de Istorie „N. Iorga”, decembrie 2015)
- Marian COMAN, *Semiluna și Imperiul Otoman în hărțile renaștentiste*. Cadrul: Conferința intitulată *Puterea cuvântului, a exemplului și a simbolului*, la colocviul *Puterea cuvântului, a exemplului și a simbolului*, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, 29 octombrie 2015.
- Marian COMAN, *De la Constantinopol la Viena. Ambiguitatea unui itinerar cartografic*, comunicare la Conferința anuală a Institutului de Istorie “Nicolae Iorga”, 7-8 decembrie 2015.
- Ovidiu CRISTEA, *Țara Românească, Moldova și Imperiul Otoman la începutul secolului al XVI-lea* la ediția a XVII-a a Colocviilor Putnei, Putna, 2-5 septembrie 2015.
- Ovidiu CRISTEA key-note speech cu titlul *History and memory: the rule of Stephen the Great of Moldavia as a model for his first succesors (1504-1538)* la International Society for Cultural History organizată la București în zilele de 7-10 septembrie 2015.
- Ovidiu CRISTEA, *Dueluri verbale și înfruntări militare: cronicarii medievali despre înfrângere* la colocviul *Puterea cuvântului, a exemplului și a simbolului*, Univ. Alexandru Ioan Cuza, Iași, 29 octombrie 2015.
- Raul DENIZE, *Tratatul de la Moscova (1970). RFG-URSS o relație controversată*, comunicare care va fi susținută pe data de 7 decembrie, în cadrul sesiunii anuale a institutului cu titlul *Despre ambiguitate în istorie: neînțelegeri, duplicitate, echivoc*.
- Raul DENIZE, *Relațiile economice RSR-RFG (1965-1974)*, comunicare care va fi susținută pe data de 15 decembrie, în cadrul Programului IV – România și Europa în secolul XX.

- Simion GHEORGHIU, „*Acest câine parșiv nu trebuie scăpat din lesă*”: M.S. Gorbaciov și încercările de reformare ale PCUS, comunicare susținută în cadrul Programului IV „România și Europa în secolul XX”, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, 24 noiembrie 2015.
- Simion GHEORGHIU, *Ambiguitatea limbajului oficial sovietic: Mihail S. Gorbaciov între destindere și tradiția PCUS*, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga” (7-8 decembrie 2015).
- Gheorghe LAZĂR, „*Supt cuvântul nostru cel domnescu*”. Comentarii pe marginea tratatului dintre Șerban Cantacuzino și Mihail Apafy (1 iunie 1685, Făgăraș) – comunicare în cadrul sesiunii anuale a Institutului de Istorie „N. Iorga”, București, 8-9 decembrie 2014.
- Gheorghe LAZĂR, *Condica de „milostenii și cheltuieli” a bisericii Sf. Dumitru din Suceava (1759-1765). Considerații prosopografice și istorice* – comunicare susținută cu ocazia Zilelor Nicolae Iorga, Botoșani, 17-18 iunie 2015.
- Gheorghe LAZĂR, *Un negustor muntean și catastiful său de cheltuieli (secolul al XVIII-lea)* - comunicare susținută în cadrul Conferinței cadrelor didactice din Academia de Poliție, Facultatea de Arhivistică, București, 28-29 mai 2015.
- Gheorghe LAZĂR, *Din istoria relațiilor diplomatice dintre Țara Românească și Transilvania: tratatul dintre Mihail Apafy I și Șerban Cantacuzino (iunie 1685)* – comunicare susținută în cadrul Sesiunii anuale de comunicări științifice organizată de Muzeul Țării Făgărașului, Făgăraș, 10-11 septembrie 2015.
- Gheorghe LAZĂR, „*Testamentele*” mănăstirii Sfântul Onufrie prădate de „oștile moschicești”, în cadrul simpozionului *Istoria Basarabiei: o dezbatere pe marginea surselor documentare*, organizat de Institutul de Istorie „A.D. Xenopol”, Iași, 17 octombrie 2015.
- Nagy PIENARU, *Bei și beizadele din Țările Române în Imperiul Otoman. Documente noi* în cadrul programului II „Europa Centrală, Țările Române și Marea Neagră”(20 martie 2015).
- Nagy PIENARU, *Moldova lui Ștefan cel Mare în cronica lui Idris Bitlisi* la ediția a XVII-a a Colocviilor Putnei, Putna, 2-5 septembrie 2015.
- Bogdan POPA, *Comerțul cu carte în România: proiect național și proiect economic* comunicare în cadrul Grupului de Reflecție asupra Istoriei Politice a Secolului al XIX-lea, New Europe College (29 iunie 2015)
- Bogdan POPA, *Diplomats and diplomacy as reflected in Alexandru Socec's Journal. A unique source for the Romanian history of the late 19th Century* la conferința internațională „The Diplomats Society in the Romanian public space. Perceptions, images and representations in the last decades of the 19th Century and the first half of the 20th Century”, Universitatea A.I. Cuza, Centrul de Istorie a Relațiilor Internaționale, 30 octombrie – 1 noiembrie 2015.
- Cosmin POPA, *Debutul crizei economice în România lui Ceaușescu, Factori structurali și alegeri subiective*, la A V-a Conferință Națională a comunismului românesc, 26-27 martie 2015.
- Cosmin POPA, *Pentru o analiză echilibrată a politicii externe a federației Ruse*, la Sesiunea anuală a Facultății de Istorie și Științe Politice a Universității „Ovidius” Constanța, 16 februarie 2015, Constanța.
- Anca POPESCU, *Moldova pontică în vremea războiului cu Imperiul otoman din anii 1473-1486* (în colaborare cu Sergiu Iosipescu) comunicare la Institutul de Istorie „N. Iorga”.
- Anca POPESCU, *Observații pe marginea câtorva registre otomane privind Dobrogea din sec. al XVI-lea*, la Sesiunea internațională de comunicări științifice „Pontica” – 2015, Constanța .
- Oana Mădălina POPESCU, *Acest blagoslovit de Dumnezeu arhieru. Date despre ierarhii Moldovei într-un manuscris din secolul al XIX-lea*, la a XVII-a ediție a Colocviilor Putnei.
- Oana RIZESCU, *Forme ale corupției în Țara Românească. Despre pizmă sau despre limitele socio-juridice ale delațiunii în vechiul drept românesc*, la colocviul național **Puterea cuvintelor, cuvintele puterii**, 28 octombrie 2015 Iași, organizat de Centrul de Studii Clasice și

Creștine al Univivesrității „Al. Ioan Cuza” și Institutul de Genealogie și Heraldică Sever Zotta.

- Oana RIZESCU, „Așa am aflat cu sufletele noastre”. *Despre ambiguitățile verdictului în vechiul drept românesc*, la sesiunea națională a Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”, **Despre ambiguitate în istorie: neînțelegeri, duplicitate, echivoc**, București, 7-8 decembrie 2015.

- Nicoleta ROMAN, *From the end of childhood to becoming an adult in 19th Century Romania: definitios, factors and State policies* în cadrul conferinței internaționale organizate de Romanian Association of Young Scholars, București, 25-26 Septembrie 2015.

- Mihaela STROE, *Între compromis și rezistență. Recuperarea istoricilor legionari de regimul comunist*, în cadrul conferinței POSDRU-Minerva *Discurs politic-repere culturale în construcția identitar-istorică* din 6 iulie 2015, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga.

- Mihaela STROE, *Imaginea Prusiei în istoriografia est-germană*, comunicare care va fi susținută pe data de 15 decembrie, în cadrul Programului IV – România și Europa în secolul XX.

- Raluca TOMI, *A savant during neutrality period: dr. C. Istrati*, comunicare prezentată la conferința internațională *World War I–The other Faces of the War*, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 12–14 octombrie 2015.

- Raluca TOMI, *Experiența frontului românesc oglindită în relatările de călătorie și creațiile artistice ale unor militari francezi*, comunicare prezentată la conferința internațională *Pădurea spânzuraților-oglină a Marelui Război. 50 de ani de la premieră, 100 de ani de la subiect*, Institutul de Artă al Academiei Române, București, 26–27 octombrie 2015.

- Raluca TOMI, *Un diplomat-soldat, Robert de Flers, și scrierile sale despre societatea românească în timpul Primului Război Mondial*, comunicare prezentată în cadrul conferinței internaționale: *The diplomats' society in the Romanian public space. Perceptions, images and representations in the last decades of the 19th century and the first half of the 20th century*, Univeristatea Alexandru Ioan Cuza, Iași 30–31 octombrie 2015.

- Radu TUDORANCEA, *Cuba-Da, Yankeeii-Nu!*”. *Atacul asupra Legației SUA de la București din 19 aprilie 1961*, susținută în cadrul celei de-a cincea Conferințe Naționale Comunismul Românesc, București, 26-27 martie 2015.

- Radu TUDORANCEA, *Dezertări pe calea aerului din România comunistă. Cazul pilotului de aviație Dumitru Pițurcă (martie 1952)*, susținută în cadrul programului IV România și Europa în secolul al XX-lea, vineri, 6 noiembrie 2015.

- Radu TUDORANCEA, *Între duplicitate și devotament – Alexandru Tzigara Samurcaș în anii ocupației (1916-1918)*, susținută în cadrul sesiunii anuale a Institutului de Istorie Nicolae Iorga, 7-8 decembrie 2015.

- Cristian VASILE, *Cum se poate scrie despre conflictul interetnic de la Târgu Mureș și despre relațiile româno-maghiare sub comunism*, comunicare susținută în cadrul manifestării științifice intitulate „Relațiile româno-maghiare sub regimul comunist și conflictul interetnic din martie 1990; organizată de Institutul Balassi, București, 18 martie 2015.

- Cristian VASILE, *Literatură și ideologie în România în anii 1970. Surse, teme, concepte*, comunicare susținută în cadrul Conferinței naționale „comunismul românesc“, organizată de CNSAS în colaborare cu Institutul de Istorie „N. Iorga“, 27 martie 2015.

- Cristian VASILE, *The Presidential Commission for the Analysis of Communist Dictatorship and the Church History Writing* – comunicare susținută la conferința internațională a Society for Romanian Studies, București, Facultatea de Studii Politice, Universitatea din București, 18 iunie 2015.

- Cristian VASILE, *Politicile culturale comuniste în România postbelică: de la dimensiunea internaționalistă la stalinismul național cu accente xenofobe*, comunicare susținută la 3 august 2015 în cadrul Școlii de vară a Centrului pentru Studierea Istoriei Evreilor din România (Cristian, Jud. Brașov).

- Cristian VASILE, *Sub presiunea unui rechizitoriu ideologic: literatura română la finele anilor 1970*, comunicare susținută în cadrul Programului România și Europa în secolul XX, 20 octombrie 2015.
- Cristian VASILE, *Istoriografia oficială ortodoxă sub impactul justiției de tranziție*, comunicare susținută în cadrul conferința intitulată „Bilanț istoriografic și tendințe noi în cercetările ecleziastice“; organizatori: Institutul de Cercetare Ecleziastică și Sociologie „Posticum“ (Oradea) și Arhiva Istorică a Serviciilor Secrete (Budapesta), 30 octombrie 2015.
- Cristian VASILE, *Modernitate, modernizare și propagandă în România comunistă*, comunicare susținută în cadrul conferinței „Discursuri, practici, instituții: istoria elitelor și a proceselor de formare a acestora în România modernă“, organizată de echipa proiectului *Modernități fragmentare: elite intelectuale și transformări istorice în România contemporană* (Institutul de Istorie „N. Iorga“) în colaborare cu Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gh. Șincai“ al Academiei Române; Târgu Mureș, 22 noiembrie 2015.

6. Manifestări științifice peste hotare:

A. Conferințe & comunicări

- Viorel ACHIM, *The problems encountered by former Roma deportees after returning from Transnistria* – comunicare la Fifth international multidisciplinary conference “Beyond Camps and Forced Labour: Current International Research on Survivors of Nazi Persecution”, Imperial War Museum, Londra, Marea Britanie, 7-9 ianuarie 2015.
- Viorel ACHIM, *Considerations about the territorial distribution of Gypsy slaves in Romanian principalities* – comunicare la Conferința Internațională “Slaving Zones: Cultural Identities, Ideologies, and Institution in the Evolution of Global Slavery”, Universitatea din Leiden, Leiden, Olanda, 1-2 iunie 2015.
- Viorel ACHIM, *Gypsies speak. An analysis of the petitions of the Gypsy slaves in the Romanian principalities, c. 1835-1855* – comunicare la Annual Conference of the Gypsy Lore Society on Romani Studies, Bratislava, Chișinău, Republic of Moldova, 10-12 September 2015.
- Viorel ACHIM, *Persecuția romilor în regiune [Basarabia și Transnistria, 1942-1944]* – prelegere la seminarul “Predarea și învățarea Holocaustului și a aspectelor conexe”, organizat de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), Chișinău, Republica Moldova, 24-26 septembrie 2015.
- Mioara ANTON, *Constructing consensus in the first years of Ceausescu’s regime. Leader and society*, comunicare susținută în cadrul conferinței „50 de ani de la venirea la putere a lui Nicolae Ceaușescu“ organizată de Institutul Cultural Berlin, 16-17 iunie 2015.
- Mioara ANTON, *Why was it better before? Generational communist nostalgia in Romania*, comunicare prezentată în cadrul conferinței *Communist Nostalgia Conference at the University of Glasgow*, 11-13 September 2015.
- Elena BEDREAG, *Inheritance and Attitudes towards Death in Moldavia (1700-1830)*, comunicare susținută la conferința internațională “Civiltă romena e identită europeană. Storia, cultura, societă”, Institutul român de cultură și renaștere umanistică, Veneția, 23-25 iunie 2015.
- Daniela BUȘĂ, *The Entente, the Triple Alliance and the competition to „conquer” the Balkans at the beginning of XX Centuries* – The fifth International Conference „The Balkans - Languages, History, Culture” – Veliko Trnovo – 23 – 24 octombrie 2015.
- Ileana CĂZAN, *Dobrogea between Geography and Politics (the 1850’s). The Danube-Black Sea Canal versus Railway*, The fifth International Conference „The Balkans - Languages, History, Culture” – Veliko Trnovo – 23 – 24 octombrie 2015.

- Alexandru CIOCÎLTAN, *Venetian Catholic missionaries in the 16th and 17th centuries Wallachia* în cadrul congresului internațional *Venezia e l'Europa Orientale tra il tardo Medioevo e l'Età moderna*, organizat de Institutul Român de Cultură și Cercetare Umanistică din Veneția (23-24 aprilie 2015).
- Alexandru CIOCÎLTAN, *The pastoral visit of the Catholic archbishop of Sofia in Wallachia (1715)* în cadrul colocviului științific al echipei asociate de cercetare româno-bulgare *Au Nord et au Sud du Danube: missionaires, marchands, voyageurs (XVe-XIXe siècle)*, Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe, Sofia, 12.11.2015.
- Marian COMAN, *Portraits of the Sultans on Renaissance Maps*, comunicare la Congresul anual al Renaissance Society of America, Berlin, Humboldt Universität, 26-28 martie 2015.
- Marian COMAN, *The Ottoman Mediterranean and the Renaissance Venetian Isolarii*, la conferința internațională „Veneția e l'Europa Orientale tra il tardo Medioevo e l'Età moderna”, Veneția, 23-24 aprilie 2015.
- Marian COMAN, *Wallachia as a channel of Ottoman diplomacy. The making of the Transylvanian principality*, „The Place of the European Tributary States on the Periphery of the Ottoman Empire”. Budapesta, Academia Maghiară de Științe. Centrul de Cercetare în Științe Umane, Institutul de Istorie, 29-30 mai 2015.
- Marian COMAN, *Theatrum belli: the Ottoman-Habsburg Long War (1591-1606) and the making of a cartographic genre*, comunicare prezentată la al 26-lea congres internațional al cartografiei, intitulat *Theatre of the World in Four Dimensions: Space-Time-Imagination-Spectacle*, Universitatea din Antwerp, iulie 2015.
- Marian COMAN, *Semiluna și Imperiul Otoman în hărțile renaștentiste*. Cadrul: Conferința intitulată *Puterea cuvântului, a exemplului și a simbolului*, la colocviul *Puterea cuvântului, a exemplului și a simbolului*, Universitatea Alexandru Ioan Cuza, Iași, 29 octombrie 2015.
- Marian COMAN, *De la Constantinopol la Viena. Ambiguitatea unui itinerar cartografic*, comunicare la Conferința anuală a Institutului de Istorie “Nicolae Iorga”, decembrie 2015.
- Ovidiu CRISTEA, key-note speech *La circulation des nouvelles, rumeurs et informations dans le sud-est de l'Europe et la guerre contre l'Empire Ottoman à la fin du Moyen Age* în cadrul laboratorului FRAMESPA (France Meridionale-Espagne) al Universității Toulouse, Jean Jaurès, în ziua de 27 martie.
- Ovidiu CRISTEA, *The Outbreak of the «Long War» against the Porte and the Lower Danube front: the Venetian Perspective (1594–1595)* la conferința internațională „Veneția e l'Europa Orientale tra il tardo Medioevo e l'Età moderna” organizată în zilele de 23-24 aprilie 2015 la Veneția.
- Ovidiu CRISTEA, *The News, the Porte, and Its Tributaries: The Wallachian and Moldavian Case (From the Fifteenth to the Beginning of the Sixteenth Century)* la conferința internațională *The Place of the European Tributary States on the Periphery of the Ottoman Empire*. Budapesta, Academia Maghiară de Științe. Centrul de Cercetare în Științe Umane, Institutul de Istorie, 29-30 mai 2015.
- Ovidiu CRISTEA a moderat secțiunea intitulată *Reform and renewal in East and Central Europe: Law and Politics, Practice and Political Thought* în cadrul Congresului Internațional de Medievalistică de la Leeds (8 iulie 2015).
- Gheorghe LAZĂR, *Marchands valaques sur la route de Venise: le cas de Consantin Malache et son livre de compte (1741-1770)*, în cadrul congresului internațional de studii *Venezia e l'Europa Orientale tra il tardo Medioevo e l'Età moderna*, Venezia, 23-24 aprilie 2015
- Ovidiu OLAR, keynote lecture *Cyrille Loukaris: un patriarche oriental au „temps des confessions”*, École des hautes études en sciences sociales(Paris), 4 martie.
- Ovidiu OLAR, *Rules of Governance, Exceptions, Networks in South-Eastern Europe. Case Study: The Corruption in the Romanian Principalities, 17th-19th centuries* la conferința

internațională *The History of Anticorruption* organizată de Universitatea din Amsterdam, 7-9 septembrie.

- Ovidiu OLAR, *The Travels of Makāriyūs Ibn al-Za‘īm across Moldavia and Wallachia (1653–1654; 1656–1658): Documents from Romanian Repositories*, la la conferința internațională „Погляд зі Сходу: Європа в арабських джерелах / Sous l’œil de l’Orient: l’Europe au prisme des sources arabes” organizată de Universitatea Taras Șevcenko (Kiev), 22-23 septembrie.

- Ovidiu OLAR, *La carte de la „corruption” ottomane du prince Cantemir (1705)*, la colocviul internațional „Corruption politique en France et en Roumanie: 2e séminaire franco-roumain sur l’histoire comparée de la corruption politique” New Europe College (București), 9-10 octombrie 2015.

- Ovidiu OLAR, *Un trésor caché: Kyrillos Loukaris et la traduction du Nouveau Testament en grec moderne*, la workshopul „Les christianismes dans l’Orient européen et méditerranéen (XVe-XIXe siècle). Échanges, compétitions, mimétismes” organizat de École des hautes études en sciences sociales (Paris), 2 decembrie.

- Bogdan POPA, *Book trade and Publishing in Bucharest in the Second Half of the 19th Century* la conferința *Moses Gaster’s scholarship in European context*, Universitatea din Manchester, 25-28 ianuarie 2015.

- Bogdan POPA, *Strong Periphery, Weak Centre: The Paradox of Early 20th Century Sport in Romania* la conferința „Sport in the Peripheries”, Universitatea Jagiellonă din Cracovia, 13-14 iunie 2015.

- Anca POPESCU, *Recherches historiques et archéologiques dans la Vallée de Casimcea (XVIe-XVIIe siècles)*, la Institutul de Balcanistică din Sofia, în cadrul Colocviului româno-bulgar „Au Nord et au Sud du Danube (XVe-XVIIIe siècles)”.

- Nicoleta ROMAN, *Words and Deeds: Children’s violence towards their Parents in the 19th Century Romanian Society* în cadrul colocviului internațional „Honour Thy Father and Thy Mother”: Violence against Parents in the North of Europe, St. Anne’s College-University of Oxford, Oxford, 6-7 iulie 2015.

- Nicoleta ROMAN, *Une lutte pour la vie, une lutte pour survivre: pauvre, veuve et avec enfants dans la Valachie du XIXe siècle* în cadrul atelierului internațional „Les familles face au veuvage en Europe (19^eème--20^eème siècles”, Université Rennes II, Rennes, 5 Octombrie 2015.

- Mihaela STROE, *The decline of Roller’s historiography: opportunism and defection. Gheorghe Haupt and Alexandru Vianu* la colocviul *L’altra Europa? Lo spazio romeno e la civiltà european-duemila anni di storia comune*, care a avut loc la *Accademia di Romania in Roma* între 24-25 septembrie.

- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, „*You would have them lock me up and sell me as slave*”: *Parents and children in eighteenth century Wallachia* în cadrul colocviului internațional „Honour Thy Father and Thy Mother”: Violence against Parents in the North of Europe, St. Anne’s College-University of Oxford, Oxford, 6-7 iulie 2015.

- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Sémantiques de la corruption et notions: La corruption roumaine à travers les mots (XVIIIe-XIXe siècles)* în cadrul 1er séminaire franco-roumain sur l’histoire comparée de la corruption politique, Avignon, Centre Norbert Elias (UMR 8562), équipe Hemoc.4-5 juin 2015.

- Constanța VINTILĂ-GHIȚULESCU, *Raportor pentru panel-ul 1, 17th - 18th centuries* în cadrul Congresului *Everyday Law in Russia: 17th to 21st centuries, October 1-2, 2015*, *Wissenschaftskolleg zu Berlin*.

B. Deplasări/stagii de documentare

- Violeta BARBU, stagiul de documentare în Bulgaria (2-8 noiembrie 2015).
- Ovidiu CRISTEA a fost profesor invitat al Universității Jean Jaurès, Toulouse în cadrul Departamentului de Studii medievale (martie 2015).
- Nagy PIENARU, călătorie de documentare științifică (4 săptămâni) în Republica Turcia (Istanbul și Ankara).
- Ovidiu OLAR, stagiul de cercetare în Bulgaria (16-22 decembrie).
- Ovidiu OLAR, stagiul de cercetare în Ungaria (23-29 decembrie).
- Nicoleta ROMAN, stagiul de documentare la Londra (British Library)

7. Proiecte de cercetare

A. Proiecte coordonate/derulate de Institutul „Nicolae Iorga”

- Institutul este Partenerul nr. 2 al proiectului „MINERVA – Cooperare pentru cariera de elită în cercetarea doctorală și post-doctorală”, POSDRU 159/1.5/S/137832 (finalizat 30 noiembrie 2015).
- PN-II-ID-PCE-2011-3-0309 *Țările Române ca societăți de frontieră și cruciada târzie* coordonator Ovidiu Cristea.
- PN-II-ID-PCE-2011-3-0655 *Mișcarea aboliționistă în contextul emancipării civile și politice în România modernă* coordonator Viorel Achim.
- PN-II-ID-PCE-2012-4-0079: *Sexuality and Political-religious discourse in Romanian Pre-Modern Society* coordonator Constanța Vintilă-Ghițulescu.
- PN-II-RU-TE-2014-4-2922: *Modernități fragmentare: elite intelectuale și transformări istorice în România contemporană / Fragmented Modernities: Intellectual Elites and Historical Transformations in Contemporary Romania* coordonator Cristian Vasile.
- Nicoleta Roman este director al proiectului de cercetare internațional, finanțat de CERGE-EI (Praga) și Global Development Network (GDN), *Children, labour and education in 19th Century Romania: the construction of a working class*.
- Anca Popescu este membru al proiectului de cercetare româno-polon: *Central Dobrudja - Landscape Changes and Human - Environment Interactions from Neolithic to Middle Ages* (2014 – 2016) (în colaborare cu Muzeul Național de Arheologie și Istorie Constanța și Institutul de Arheologie și Etnologie din Cracovia).

B. Proiecte cu implicarea unor membri ai institutului:

- Constanța Vintilă-Ghițulescu este director al proiectului de cercetare european ERC-2014-CoG Proposal no. 646489, LuxFaSS. ERC/ NEC., finanțat de European Research Council, desfășurat prin Colegiul Noua Europă, *Luxury, Fashion and Social Status in Early Modern South-Eastern Europe*.
- Constanța Vintilă-Ghițulescu este membru în cadrul proiectului franco-român: « Corruption et politique» (CorPo) financé par Campus France (PHC BRANCUSI 2015) et par l'UEFISCDI Roumanie (PN-II-CT-RO-FR-2014-2-0027)
- Mioara Anton este tutore în cadrul proiectului derulat de Academia Română, „**Rute de excelență academică în cercetarea doctorală și post-doctorală – READ**“, Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013; Axa prioritara nr. 1 „Educatia si formarea profesionala în sprijinul cresterii economice si dezvoltarii societatii bazate pe cunoastere”; Domeniul major de interventie 1.5 „Programe doctorale si post-

doctorale în sprijinul cercetării”; Numărul de identificare al contractului: **POSDRU/159/1.5/S/137926**

- Gheorghe Lazăr este membru în cadrul proiectului de cercetare *Romanian Treasure from Simonopetra Monastery-Mount Athos: historical documents and applied research*, grant CNCS, cod PN-II-ID-PCE-2012-4-05522, coordonator prof. univ. dr. Petronel Zahariuc, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru I. Cuza”, Iași.

- Gheorghe Lazăr este membru în proiectul de cercetare *Orașe vechi, orașe noi în țările române (sec. XVI-XVIII)* (grant CNCS PN-II-ID-PCE-2011-0562, coord. prof. univ. dr. Laurențiu Rădvan, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași)

- Gheorghe Lazăr este membru în proiectul de cercetare cu tema *Au Nord et au Sud du Danube : missionnaires, marchands, voyageurs (XVe-XIXe siècles)*, derulat între Institutul de Istorie „N. Iorga” (București) și cel de Studii Balcanice (Sofia)

- Violeta Barbu este coordonator al proiectului al proiectului: *Les Balkans Ottomans: conquêtes et identités nationales*, în parteneriat cu Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie, Sofia din care face parte și Ovidiu Olar.

- Ovidiu Cristea este membru al proiectului internațional *Christian-Muslim Relations: A Bibliographical History 1500-1900*, coordonat de Universitatea din Birmingham, Marea Britanie(<http://www.birmingham.ac.uk/schools/ptr/departments/theologyandreligion/research/projects/CMR1900/index.aspx>).

- Maria Pakucs este membru în proiectul „Urban economy and finances in Transylvania and Hungary – a comparative approach” (2015-2017), coordonat de dr. Paul Niedermaier de la Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, în colaborare cu Institutul de Istorie din Budapesta.

- Ovidiu Olar este membru al proiectului internațional *Anticorrp – Anticorruption Policies Revisited. Global Trends and European Responses to the Challenge of Corruption : WP2 – History of corruption in comparative perspective*”. Proiect finanțat de Comisia Europeană (<http://anticorrp.eu/>).

- Ovidiu Olar este membru al proiectului CNCSIS-UEFISCSU (PN II RU-TE-2014-4-2162): „Literatura română de ceremonial (secolele al XVII-lea – al XVIII-lea). Texte și terminologii” [proiect coordonat de Emanuela Timotin (Institutul de lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, București); din echipă fac parte Anca Sapovici și Andrei Timotin].

- Ovidiu Cristea a fost profesor invitat al Universității Jean Jaurès, Toulouse (februarie-martie 2015).

- Elena Bedreag este membru în Grantul Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică din România (ANCS), CNCS – UEFISCDI, proiect numărul PN-II-ID-PCE-2011-3-0730. Coordonator – prof. univ. dr. Alexandru-Florin Platon, Facultatea de Istorie, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași.

- Anca Popescu a fost coordonator al proiectului *Au Nord et au Sud du Danube: missionnaires, marchands, voyageurs (XVe–XIXe siècle)*. Instituția parteneră: Institutul de Balcanistică și Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe. Din echipa de cercetare au mai făcut parte Gheorghe Lazăr, Alexandru Ciocîltan, Florina Constantin.